

Pytania Pana Marka

Pan Marek napisał do Poradnika z prośbą o porady na temat portfela inwestycyjnego i oszczędzania na dom. Pracodawca Pana Marka daje mu do wyboru następujące fundusze na konto emerytalne:

- Fidelity Spartan Total Market Index fund: fundusz w miarę dobry, niskie koszty, indeks giełdowy;
- Ariel Fund: bardzo dobry fundusz o skłonności do inwestowania w akcje widziane jako tanie;
- Fidelity Capital Appreciation Fund;
- Fidelity Diversified International Fund;
- Washington Mutual Investors Class.

Pan Marek jest bardzo młody, może i powinien inwestować agresywnie. Myślę, że warto rozłożyć pieniądze na fundusz indeksowy (Fidelity Spartan Total Market Index Fund), 40%, fundusz inwestujący w tanie akcje Ariel 30% i fundusz międzynarodowy Fidelity Diversified International Fund 30%. Jeśli nie lubi Pan indeksów, to może Pan zastąpić Fidelity Spartan Total Market Index Fund przez Fidelity Capital Appreciation Fund, bo dobrze się uzupełniają z Ariel Fund.

Pyta Pan też, gdzie oszczędzać na dom przez najbliższe parę lat. W moim przekonaniu najprościej w internetowym banku ING Direct (<http://www.INGDirect.com>) bo można łatwo i wygodnie przeprowadzać wszystkie transakcje przez Internet, natychmiastowo, a oferowana stopa procentowa jest zawsze konkurencyjna.

Zyczę miliona.

Kumon w Polsce

Pan Tadeusz napisał do Poradnika z dwoma pytaniami:

1. *Jak znaleźć informacje o sieci Kumon w Polsce?*

Niestety, sieci Kumon w Polsce nie ma. Najbliższe sieci są w Niemczech: <http://www.kumon.de> lub w

Wielkiej Brytanii <http://www.kumon.co.uk>.

2. *Jakie uczelnie prowadzą programy aktuarialne w Polsce?*

Wiodące (w mojej opinii) uczelnie w tej dziedzinie to:

• Uniwersytet Warszawski, Wydział Ekonomiczny (http://www.wne.uw.edu.pl/edukacja_aktuarialna/edukacja_aktuarialna.htm), gdzie kontaktować się należy z profesorem Wisniewskim lub profesorem Otto.

• Politechnika Łódzka, Instytut

**Powiedz o Poradniku swojemu przyjacielowi!
Zaprenumeruj Poradnik "Sukces"**

Imię i nazwisko .....

Adres .....

.....

Prześlij czek lub *money order* (wystawiony w dolarach US na Polpress Services, 255 Park Lane, Douglaston, NY 11363-1304) na zniżkową prenumeratę przysługującą tylko nowym członkom (normalna cena wynosi \$79 i \$44).

Roczna zniżkowa prenumerata \$71
6-miesięczna zniżkowa prenumerata \$39

Pośliz zamówienie na adres: **Poradnik Sukces**, 255 Park Lane, Douglaston, NY 11363-1304

O Poradniku dowiedziałem się od: .....

Matematyki (<http://im0.p.lodz.pl>), gdzie należy kontaktować się z profesorem Gajkiem, współautorem znakomitej książki właśnie wydanej przez wydawnictwo Elsevier: Lesław Gajek and Krzysztof Ostaszewski, *"Financial Risk Management for Pension Plans"*.

• Szkoła Główna Handlowa (<http://www.sgh.waw.pl/instytuty/iosciezki>)
Koordynator: prof. Maria Podgórska

• Politechnika Wroclawska (<http://www.imp.wroc.pl>).

Pozdrawiam serdecznie.

Dr. Krzysztof M. Ostaszewski, FSA, CFA, MAAA

Actuarial Program Director and Professor of Mathematics Illinois State University, Normal, IL 61790-4520, <http://www.math.ilstu.edu/krzysio>, mailto: krzysio@ilstu.edu, tel. 1-309/438-7226, faks 1-309/438-5866.

Obywatel Niemiec w USA

Napisał do nas pan Jan z Nowego Jorku: *"Jestem obywatelem Niemiec, ale obecnie mieszkam w Nowym Jorku. Przy każdorazowym wjeździe do USA dostaje pieczętkę z ograniczeniem pobytu na 90 dni. W tym miesiącu wiza ta wygasa. Czy jest możliwość przedłużenia jej bez wyjechania z USA? W tym tygodniu byłem w Kanadzie z nadzieją, że ponownie dostane wizę na 3 miesiące, niestety tak się nie stało i miałem spory kłopot, żeby wyjechać tu znowu. Jeśli nie ma takiej możliwości, to chciałbym się dowiedzieć czy jest możliwość, aby zrobić prawo jazdy bez numeru Social Security w jakimkolwiek stanie w USA?"*

Jako obywatel Niemiec, wjeżdża Pan do USA bez wizen na 90 dni w ramach programu zwanego Visa Waiver Program, którym objętych jest 25 najbardziej rozwiniętych krajów świata. Zaletą jest wygoda, ale wadą fakt, że nie można przedłużyć tego statusu w USA. Ponadto, nie wolno Panu pracować ani studiować. Jeżeli chce Pan przebywać w USA dłużej niż 90 dni, pracować albo studiować, to musi Pan zdobyć w amerykańskim konsulacie w Niemczech odpowiednią wizę. Jakkolwiek najprościej jest Panu wrócić do Niemiec i wjechać ponownie, przestrzegamy, że regularne kursowanie co 3 miesiące z biegiem czasu wyda się pracownikom granicznym podejrzane, gdyż sugeruje cele inne od turystycznych.

Co do prawa jazdy, to tak długo, jak przebywa Pan w danym stanie czasowo, może się Pan posługiwać swoim niemieckim prawem jazdy. Wyjaśniamy tę kwestię (i wiele innych) w książkach pt. *Poradnik nielegalnego imigranta oraz Amerykańskie początki*. Pod koniec roku 2004 następujące stany miały łagodniejsze przepisy dla imigrantów: Washington, Oregon, California, Nevada, New Mexico, Montana, Texas, Nebraska, North Dakota, Arkansas, Wisconsin, Illinois, Missouri, North Carolina, Vermont, New Hampshire, Massachusetts, Rhode Island. Szczegóły znajną polonijne agencje, które "załatwiają" prawka (z naruszeniem prawa) za duże pieniądze.